Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem programu za opazovanje Zemlje (GMES) in njegovih začetnih operativnih dejavnostih (2011–2013)

(COM(2009) 223 konč. – 2009/0070 (COD))

(2010/C 339/04)

Poročevalec: **g. VAN IERSEL**

Svet je 30. junija 2009 sklenil, da v skladu s členom 157(3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem programu za opazovanje Zemlje (GMES) in njegovih začetnih operativnih dejavnostih (2011–2013)

COM(2009) 223 konč. - 2009/0070 (COD).

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 5. januarja 2010.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 459. plenarnem zasedanju 20. in 21. januarja 2010 (seja z dne 20. januarja) s 184 glasovi za, 2 glasovoma proti in 4 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja uredbo o opazovanju Zemlje in začetne operativne dejavnosti programa kot strateški korak k novemu okviru za razvoj dovršene evropske vesoljske politike.

1.2 EESO je prepričan, da je v tem okviru mogoče veliko pridobiti z izvajanjem sedanjih politik EU in oblikovanjem novih, s krepitvijo inteligentnih in prilagojenih storitev v Evropi in izven nje ter s krepitvijo položaja EU v mednarodnih pogajanjih.

1.3 Koristi za družbo bodo toliko večje, saj vesoljsko podprte storitve vplivajo na širok spekter zelo pomembnih tem, kot so podnebne spremembe, izredne razmere, okoljska in zdravstvena vprašanja, npr. kakovost vode in zraka (onesnaženje), kmetijstvo in gozdarstvo, izčrpavanje naravnih virov, vprašanja v zvezi z vesoljem ter vprašanja javne varnosti in obrambe.

1.4 Visoka kakovost je nepogrešljiva tako za vesoljske komponente kot prvotne komponente, prav tako njihove interaktivne zmožnosti in sinergije. Vesoljsko podprte storitve bodo bistveno prispevale k storitvam na kopnem, v zraku in na morju ([1]).

1.5 Prvi cilj vesoljsko podprtih storitev so evropske agencije in javne storitve v državah članicah. Koristili jih bodo lahko tudi posamezniki. Z razvojem trga se bo povečal obseg uporabnih storitev za javno in zasebno rabo. Poproizvodni sektor – najpomembnejša so MSP – zahteva posebno pozornost in financiranje.

1.6 Upravljanje je izredno pomembno. Med odločilne elemente spadajo:

— usklajevanje in koherentnost, ki temeljita na priznanju „vesolja“ kot celostne teme EU, in polna zavezanost vseh generalnih direktoratov Komisije in evropskih agencij, vključenih v vesoljske politike in dejavnosti;

— usklajevanje med Komisijo in različnimi javnimi akterji v državah članicah;

— operativno znanje v Komisiji za ravnanje s poproizvodnim sektorjem;

— zadovoljivi okvirni pogoji za spodbujanje zasebnih naložb.

1.7 Učinkovita medsebojna povezava vesoljske in zemeljske infrastrukture bo zagotovila popoln, zanesljiv in nenehen dotok podatkov. Dostop do podatkov mora biti popoln in odprt, da se prepreči izkrivljanje in spodbudi poproizvodni sektor. Varovati je treba natančno opredeljene občutljive podatke držav članic in Unije.

([1]) Prispevek vesoljsko podprtih storitev bo na primer zagotovil zgodnejši dostop do pomembnih informacij, kar bo omogočilo več časa za sprejemanje odločitev in pripravo protiukrepov. Poleg tega bo mogoča globalna in regionalna razlaga dogodkov in nenadnih nepravilnosti.

1.8 EESO ugotavlja, da je 150 milijonov EUR prvi korak k spodbujanju aplikacij. Za celotno pozitivno oceno je treba razrešiti še nekaj vprašanj. Zaradi možnega primanjkljaja finančnih virov, dejavnosti s sentineli B poleg sentinelov A in razporeditve proračuna Skupnosti med zainteresirane strani so potrebna nadaljnja pogajanja in pojasnitve, da se zagotovi, da bo sistem uspešno izpolnjeval cilje politike.

1.9 Prihodnje vesoljsko podprte storitve vplivajo na širok spekter področij, ki so pomembna za potrebe družbe in državljanov. Zato EESO močno priporoča komunikacijsko strategijo EU, ki bo okrepila javno zavest o prihodnjih koristih opazovanja Zemlje, hkrati pa posebno pozornost namenila izobraževanju in usposabljanju tehničnih strokovnjakov na tem področju.

1.10 Opazovanje Zemlje bi moralo dobiti prostor v lizbonski strategiji po letu 2010.

2. **Evropska vesoljska politika v razvoju**

2.1 Večje zanimanje za vesolje ima politične in gospodarske strateške razloge. Boljše operativne storitve v vesolju so zelo zaželene zaradi podnebnih sprememb, okoljskih ciljev in ciljev v zvezi z vesoljem, varnosti državljanov in kot dopolnilna obrambna infrastruktura.

2.2 Neodvisna evropska vesoljska politika in neodvisne storitve so potrebne zaradi intenzivnejših dejavnosti v vesolju, ki jih izvaja vedno več partnerjev iz vsega sveta, in večje konkurence ([2]).

2.3 EESO je pozdravil zeleno in belo knjigo, ki ju je Komisija objavila v preteklem desetletju, in okvirni sporazum med Evropsko vesoljsko agencijo (ESA) in Komisijo leta 2003, nato pa brez zadržkov podprl zasnovo politik v dokumentih skupnega Sveta za vesolje, Komisije in Evropske vesoljske agencije aprila in maja 2007 ([3]). Oktobra 2009 je predsednik Barroso poudaril pomen vesolja za širok spekter politik EU ([4]).

2.4 ESA je v vseh teh letih opravila obsežno delo. Vesoljski programi so poleg raziskav omogočili razvoj operativnih storitev v sodelovanju z zasebnimi družbami. EESO je lani ocenil, da je ESA vodila uspešno „industrijsko politiko“. V okviru nove razdelitve dela med ESA in Komisijo je Komisija dobila popolno odgovornost za operativno fazo projektov.

2.5 EESO je že izrazil pričakovanje, da bo vključenost Komisije v sprejemanje odločitev in financiranje povečala delež javnih in zasebnih dejavnosti v vesoljskem sektorju.

2.6 V tem smislu Komisija predlaga uredbo o GMES in začetne operativne dejavnosti (2011–2013) kot nadaljnji korak k izpolnjevanju zahtev za dovršeno evropsko vesoljsko politiko.

2.7 GMES je zbudil zanimanje in okrepil programe evropskih agencij ter javnega in zasebnega sektorja po vsej Evropi.

2.8 EESO je v preteklem letu pozdravil ustanovitev urada GMES v okviru GD za podjetništvo, ki bo poskrbel za usklajenost, in tako zagotovil učinkovito ravnanje s številnimi možnimi prednostmi, ki jih prinaša GMES. Taka usklajenost je zelo zaželena, saj so vključeni številni generalni direktorati in 7. okvirni program.

2.9 Bolj intenzivno usklajevanje na evropski ravni ter med Komisijo in državami članicami bo prav tako ugodno vplivalo na celovit pristop držav članic, kjer jim ga pogosto primanjkuje. Morda bo to prispevalo tudi h krepitvi zavesti in izostrilo podobo „vesolja“ med državljani, da ga bodo povezovali z določenimi storitvami.

3. **Uredba**

3.1 Komisija se bo poleg raziskav in razvoja GMES, področij, na katerih Komisija, ESA in države članice partnersko sodelujejo, osredotočila tudi na vprašanja, kjer Skupnost lahko zagotovi vidno dodano vrednost.

3.2 Uredba predvideva operativne storitve GMES v širšem smislu. Ker je to nov korak v novem okviru, se zainteresirane strani, koordinatorji GMES in države članice, (morebitni) uporabniki ter industrija še obširno posvetujejo tako o strukturi programa in izboru prednostnih nalog kot o upravljanju.

3.3 Uredba o opazovanju Zemlje zagotavlja pravni okvir za program GMES in sredstva EU za začetne operacije od leta 2011 do 2013 v višini 107 milijonov EUR iz proračuna Komisije, dodatnih 43 milijonov EUR je predvidenih v okviru 7. okvirnega programa, kar skupaj znaša 150 milijonov EUR, dokler ne bo dosežen sporazum o večletnem proračunu EU za obdobje 2013–2020 ([5]).

([2]) Opozoriti je treba na globalni sistem sistemov za opazovanje Zemlje (GEOSS). Evropa namerava preko GMES imeti pomembno vlogo v sistemu GEOSS.

([3]) UL C 162, 25.6.2008, str. 24.

([4]) Uvodni govor predsednika Komisije na konferenci o ciljih Evrope v vesolju, nove priložnosti za evropska podjetja in civilno družbo (*The ambitions of Europe in Space, new opportunities for European enterprises and civil society*) 15. in 16. oktobra 2009 v Bruslju.

([5]) Ti zneski dopolnjujejo proračun 7. okvirnega programa, ki za vesoljske projekte namenja 1,4 milijarde EUR.

3.4 Predvidenih je pet področij delovanja. V obdobju 2011–2013 bo poudarek na storitvah za ukrepanje v kriznih razmerah in storitvah za spremljanje kopnega ([6]).

3.5 Začetne operativne dejavnosti GMES bo vodila Komisija v okviru splošnih dejavnosti GMES, vključno z raziskovalnimi dejavnostmi EU in dejavnostmi partnerjev GMES. Ta okvir se razlikuje od tehničnega izvajanja vesoljske komponente GMES, ki ga bo nadzorovala ESA.

3.6 Posvetovanja so poleg splošnega odobravanja zainteresiranih strani pokazala veliko potrebo po zanesljivih in natančnih podatkih.

3.6.1 Različni uporabniki, kot so raziskovalne skupnosti, nacionalne in regionalne oblasti ter organi za varnostne storitve, nujno potrebujejo zanesljive podatke, včasih tudi izredno hitro.

3.6.2 Zanesljiv in stalen dotok podatkov je nujen pogoj, da bo poproizvodni sektor lahko razvijal trge opazovanja Zemlje v Evropi, kar bo ugodno vplivalo na rast in delovna mesta ([7]).

3.7 Z vidika subsidiarnosti je treba poudariti, da celovita ocena jasno kaže, da so za zagotavljanje storitev v okviru te uredbe potrebni združeni prispevki držav članic na evropski ravni, da bo omogočeno delovanje ekonomij obsega in učinkovito izvajanje okoljske zakonodaje EU ([8]).

4. **Splošne ugotovitve**

4.1 Poleg sedanjih raziskovalnih programov, storitev in nekaterih operativnih dejavnosti EESO pozdravlja začetne operativne dejavnosti, predvidene v uredbi o opazovanju Zemlje, kot strateški korak naprej.

4.2 Komisija in ESA sta s programom GMES začela program za civilno operativno uporabo satelitskih podatkov, ki poleg meteoroloških aplikacij po velikosti in globini nima primerjave na svetu. Trajnostni razvoj in izvajanje GMES bosta ustvarila priložnost za evropsko industrijo, da utrdi svoj položaj kot najpomembnejši globalni akter.

4.3 Obsežna posvetovanja med vsemi zainteresiranimi stranmi ter ocena učinka kažejo trdno podporo ciljem programa in prihodnjim možnostim. Nekatere posebne raziskave, opravljene po naročilu, so pokazale podobne prednosti GMES in več možnosti za javne in zasebne udeležence ([9]).

4.4 Prednosti, ki jih mnoge javne in zasebne zainteresirane strani ter EESO pričakujejo od novih operativnih dejavnosti, je mogoče povzeti tako:

— s strateškega vidika evropsko opazovanje Zemlje kaže vedno večjo odgovornost EU na evropski in mednarodni ravni ter trajni vpliv na evropske in svetovne zadeve;

— prilagojeni in pravočasni podatki preko vesoljsko podprtih storitev bodo pomagali Komisiji, državam članicam in regijam k natančnejšemu izvajanju sedanjih programov;

— (nove) politike bo mogoče natančneje zasnovati;

— podatki preko vesoljskih sistemov bodo bistveno prispevali k operativnim dejavnostim, ki ne temeljijo na vesoljsko podprtih storitvah, tako da bodo znanje dopolnili s podrobnostmi in razširili zbiranje podatkov ([10]);

— novi podatki bodo povečali vrednost evropskih agencij, npr. Evropske agencije za okolje in Evropske agencije za obrambo;

— velike možnosti za dejavnosti bo dobil zasebni poproizvodni sektor;

— nove storitve, ki jih bodo naročale nacionalne oblasti in agencije, bodo prinesle okoljske in varnostne prednosti za državljane, prihranek stroškov zaradi inteligentnih rešitev, predstavljale pa bodo tudi dejavnik rasti;

— EU bo v mednarodnih pogajanjih o temah, kot so podnebne spremembe in sporazumi za boljše spremljanje, imela boljše, na znanju temelječe izhodišče;

— posebne storitve, ki temeljijo na prilagojenih podatkih, bodo podprle politike EU za države v razvoju.

4.5 Pričakovati je pozitivno razmerje stroškov in koristi: relativno skromen promet bo ustvaril bistvene prednosti.

4.6 Programi ESA so omejeni na triletno obdobje izvajanja. Svet mora določiti dolgoročne obveznosti EU za obdobje po letu 2013. Neprekinjeno delovanje operativnih programov je bistvenega pomena. Za prednosti ciljev in storitev opazovanja Zemlje je odločilno dolgoročno načrtovanje. Je tudi temeljni pogoj za spodbujanje poproizvodnega sektorja k razvijanju storitev.

([6]) Glej člen 3 navedene uredbe.

([7]) Glej člen 8 navedene uredbe.

([8]) Glej tudi člen 4(3) navedene uredbe.

([9]) Glej npr. *Socio-Economic Benefits Analysis of GMES*, PriceWaterhouseCooper, oktober 2006, *EU Space Policy and its potential for EU industrial sector competitiveness*, raziskava za EP, 2007, in *Study on the competitiveness of the GMES downstream sector*, Ecorys and others, november 2008.

([10]) Primeri so TERRAFIRMA, informacijski sistem za merjenje premikov tal, npr. na obalnih ali potresnih območjih; PROMOTE, sistem za kakovost zraka; MY OCEAN, sistem za spremljanje oceanov in vremensko napoved in SAFER, sistem za ukrepanje v kriznih situacijah.

4.7 Hkrati je treba zagotoviti kontinuiteto, zanesljivost ter popoln in odprt dostop do podatkov za vse vpletene strani.

4.8 Za trajnost vesoljske politike je nujno potrebna javna zavest po vsej Evropi. Za zagotovitev javne podpore je nujno potrebna komunikacijska strategija EU, ki bo jasno razložila prihodnje prednosti vesoljskih storitev za družbo in državljane.

4.9 V tem smislu EESO poudarja potrebo, da se posebna pozornost nameni izobraževanju in usposabljanju tehničnih strokovnjakov na tem področju.

5. **Okvir upravljanja**

5.1 Ker bodo začetne operacije določile okvir za širitev poznejših operativnih dejavnosti, mora biti že na začetku zagotovljeno ustrezno vodenje in upravljanje. Slednje se nanaša zlasti na točke, navedene spodaj.

5.1.1 „Vesolje“ je bilo iz razumljivih razlogov dolgo nekoliko izolirano politično področje EU, zdaj pa bi moralo postati popolnoma priznana politika Skupnosti. Zelo dobro se bo uvrstilo v lizbonsko strategijo po letu 2010 ([11]).

5.2 Če je v opazovanje Zemlje vključen več kot en direktorat, bi morali vsi generalni direktorati Komisije, ki sodelujejo v vesoljski politiki, učinkovito uskladiti svoje dejavnosti, da bi preprečili prekrivanja in predvideli usmerjene dejavnosti.

5.3 Evropske agencije in generalni direktorati za raziskave, okolje, kmetijstvo, pravosodje in notranje zadeve, zdravje in varstvo potrošnikov, razvoj ter trgovino in zunanje odnose, morajo biti vključeni iz dveh dodatnih razlogov:

— da se zagotovijo natančni podatki za določitev satelitsko podprtih storitev;

— da se zagotovi uspešno izkoriščanje zagotovljenih storitev.

5.4 Dobro usklajeni pristopi v Komisiji bodo zagotovili tudi koherentnost in interoperabilnost med opazovanjem Zemlje in drugimi vesoljskimi programi, npr. telekomunikacijami in prometom.

5.5 Potrebno je uspešno usklajevanje zaradi velikega števila operaterjev na nacionalni ravni, ki se prav tako ukvarjajo z zbiranjem podatkov.

5.6 Sateliti, avtomatske merilne postaje in internet vedno bolj omogočajo spremljanje okoljskega razvoja v realnem času. GMES lahko kot dejavnost „Informacije za sprejemanje odločitev v skoraj realnem času“ prispeva k merjenju kakovosti okolja v okviru „BDP in več“ ([12]).

5.7 Zaradi vse večjega števila satelitov je potrebno skrbno upravljanje vseh sredstev v zvezi z vesoljem, da bi preprečili trčenja v vesolju, kar bi povzročilo skrajno nezaželeno onesnaženje vesolja in smeti.

6. **Posebna vprašanja**

6.1 V primerjavi s trgi, povezanimi z dejavnostmi v vesolju, je opazovanje Zemlje še vedno relativno majhen trg. Leta 2005 je globalni dohodek znašal 1,3 milijarde EUR, vključno z 0,4 milijarde EUR v Evropi, polovico tega so prinesle meteorološke aplikacije.

6.2 Predproizvodni del opazovanja Zemlje poteka večinoma v institucijah in je odvisen od javnega financiranja. Razvijajoči se sateliti za tržno usmerjeno opazovanje nastajajo v okviru javno-zasebnih partnerstev in so še vedno odvisni od javnega financiranja.

6.3 *Podatki so ključna rešitev*

6.3.1 EESO poudarja potrebo po popolnem in odprtem dostopu do podatkov, kar je pogoj za oblikovanje enakih konkurenčnih pogojev med javnimi in zasebnimi strankami ter za spodbujanje še šibkega zasebnega sektorja, da se razvije.

6.3.2 Neprekinjeno zagotavljanje podatkov je velikega pomena za razvoj in obstoj poproizvodnega sektorja. Negotovost v tem pogledu bi bil velik korak nazaj za trg zaradi domnev, da potrebna infrastruktura ne bi izpolnila pričakovanj.

6.3.3 Povratne informacije iz industrije o prvem nizu operativnih satelitov GMES – sentinelih A – so izrecno pozitivne ([13]). Toda za zagotovitev optimalnih pogojev za sedanjo vesoljsko verigo prenosa podatkov je potrebna posebna pozornost.

6.3.4 Načrtovani sentineli B so prav tako bistveni za trajnost, saj bodo nadomestili sentinele A in zagotovili kontinuiteto storitve v primeru neuspešnosti satelita. Financiranje sentinelov B je še vedno negotovo. Treba ga je zagotoviti.

([11]) Glej opombo 4.

([12]) Glej sporočilo EK BDP in več – Merjenje napredka v svetu, ki se spreminja, COM(2009) 433 konč.

([13]) Glej industrijski informativni dan o podatkovni politiki GMES 11. septembra 2009 v Bruslju (*Industry Information Day on the GMES Sentinel Data Policy*).

6.3.5 Prihodnji sistem zaračunavanja uporabe podatkov je treba po posvetovanju čim prej pojasniti poproizvodnemu sektorju, da se zagotovi kontinuiteta storitev ali razvoja novih storitev.

6.4 *Finančni pogoji*

6.4.1 Finančni viri za začetne operativne dejavnosti za obdobje 2011–2013 znašajo 150 milijonov EUR, tj. 43 milijonov EUR v okviru 7. okvirnega programa in 107 milijonov EUR iz proračuna Komisije. EESO opozarja, da je nujno pojasniti nekatera vprašanja.

6.4.2 Zainteresirane strani morajo vedeti, ali je znesek 107 milijonov EUR dodeljen kot financiranje ali kredit. Pojasniti je treba pravila o sodelovanju. Ali so pridružene države tudi morebitni prejemniki finančnih sredstev ali naročil?

6.4.3 Glede na to, kaj se od rezultatov pričakuje, 150 milijonov EUR ni ravno dovolj. V prvi vrsti prevladuje prepričanje, npr. v ESA in EADS, da je nujno odobriti nadaljnjih 30 milijonov EUR v okviru 7. okvirnega programa, da bo infrastruktura na tleh izpolnjevala zahteve. Kot drugo ni jasno, kako bodo krita sredstva leta 2013, četudi bodo zagotovljeni finančni viri iz proračuna EU za obdobje 2013–2020.

6.4.4 Tretje zaskrbljujoče področje je načrtovani začetek sentinelov B, kajti financiranje še ni predvideno v proračunu in se nanj torej še čaka ([14]).

6.4.5 Naslednji izziv je financiranje pomorskih, zračnih in varnostnih storitev, o katerih bi se bilo treba odločiti že hkrati s financiranjem storitev na kopnem in v kriznih primerih. EESO bi rad videl zaznamke za financiranje teh storitev in obseg deleža 7. in 8. okvirnega programa in generalnih direktoratov Komisije, zlasti GD za okolje. Taka pojasnitev je zelo pomembna za poproizvodni sektor.

6.4.6 Ni nujno, da se dodatna potrebna finančna sredstva krijejo le iz proračuna EU. Možno bi bilo uporabiti tudi druge vire, npr. nacionalne prispevke ESA.

6.5 *Poproizvodni sektor*

6.5.1 Trenutno je poproizvodni sektor opazovanja Zemlje – sektor v razvoju – še majhen in razdrobljen ter vključuje približno 150 podjetij; leta 2006 je zaposloval približno 3 000 ljudi. Skupni prihodki so leta 2006 znašali od 250 do 300 milijonov EUR. Dohodki iz javnega sektorja znašajo približno 150 milijonov EUR. Stranke so v veliki meri javne oblasti in agencije. Dobiček je spremenljiv. Industrija ZDA je dva- do trikrat večja od evropske. Ima tudi večjo stopnjo rasti ([15]).

6.5.2 Zaželeno grozdenje dejavnosti poproizvodnega sektorja že poteka.

6.5.3 ESA je v dolgoletnih odnosih z industrijo, kljub omejenim operativnim dejavnostim, pridobila strokovno znanje za spodbujanje storitev. To je omogočilo uspešno industrijsko politiko.

6.5.4 EESO poziva, da je treba zaradi prenosa odgovornosti za aplikacije iz ESA v Komisijo podobno strokovno znanje zagotoviti tudi v službah Komisije.

6.5.5 Osnutek prihodnjega programa jasno kaže, da bodo intenzivno vključena MSP, katerih ustvarjalnost je z vidika EESO velikega pomena. V tem smislu želi EESO poudariti naslednji točki:

6.5.5.1 V proračunu za projekte v višini 25 milijonov EUR morajo sodelovati večja podjetja. ESA je proaktivno sodelovala z MSP. Komisija mora ravnati enako.

6.5.5.2 MSP je treba pozvati, da pod enakovrednimi pogoji postanejo glavni izvajalci manjših projektov.

6.5.6 V razpisih za projekte v finančnem okviru 150 milijonov EUR za obdobje 2011–2013 mora Komisija paziti na možna izkrivljanja, ki bi jih lahko povzročile javne oblasti z ocenami svetovalcev. Trenutno se pogosto dogaja, da vloga javnega sektorja kot glavne stranke za storitve ni dovolj jasna.

6.5.7 Ker se namerava preko GMES ustvariti inovativna industrija za podatke o Zemlji, mora program doseči vse industrijske akterje. Načeloma obstaja tendenca k vključevanju industrijskih vej, ki že delujejo na področju vesolja. Toda EESO poudarja, da če si želi GMES zagotoviti trajnostno prihodnost, se morajo vključiti udeleženci iz celotne industrije za podatke o Zemlji, povezane z vesoljem ali ne.

6.5.8 EESO odobrava finančno podporo zasebnih družb za projekte, da se izravna neuspešnost trga v tem strateškem sektorju z visokimi potenciali.

6.5.9 Trenutno so vesoljske dejavnosti zbrane v enem delu EU. Glede na sedanje zmožnosti je treba spodbujati tudi razvoj poproizvodnega sektorja v novih državah članicah.

([14]) Sentinele B razvija ESA, toda operativne stroške mora kriti Komisija. Po izračunih EADS to znaša 165 milijonov EUR.

([15]) Za popolno in globinsko analizo glej raziskave, navedene v opombi 9.

6.5.10 EESO meni, da je vse manjše število strokovnjakov na tem področju še posebej zaskrbljujoče. Sedanje stanje je treba temeljito spremeniti. Potrebni so intenzivnejši programi izobraževanja in usposabljanja za obetavne javne stranke in za visokotehnološki poproizvodni sektor, da bo industrija lahko popolnoma črpala možnosti.

6.6 *Varnost*

6.6.1 Glede na to, da je ESA ločeno obravnavala „vesolje“ zaradi „nacionalne varnosti“, prinašata sporazum med EK in ESA iz leta 2004 in resolucija Sveta iz leta 2007 veliko spremembo. EESO pozdravlja pozornost, ki se namenja uporabi podatkov GMES in informacij za varnost državljanov, in odobrava politiko ravnanja s podatki, ki zagotavlja Komisiji, evropskim agencijam in državam članicam varno uporabo morebiti občutljivih podatkov.

6.6.2 EESO pozdravlja tudi izboljšano uskladitev GMES in Evropske obrambne agencije, ki bo s predvidenim načrtovanjem varnostnih zmožnosti Evrope in s tem povezanih prihodnjih zahtev zagotovila povezave med politiko ravnanja s podatki GMES in aplikacijami.

6.6.3 EESO popolnoma podpira predviden pristop „dvojne uporabe“ (tj. civilnoobrambni pristop), ki v strateškem načrtu GMES kombinira znanstveno in varnostno usmerjeno uporabo. Tak pristop je izredno pomemben za soočanje z neposrednimi, srednjeročnimi in dolgoročnimi izzivi, tako da se izboljša evropski potencial na področjih, kot so pomorski nadzor, nadzorovanje kopnega in mej, vključno z nadzorovanjem ([16]) organizacije nezakonitega preseljevanja, nadzorom tihotapljenja in preprodaje drog in varovanja kritične infrastrukture ter boja proti širjenju orožja.

V Bruslju, 20. januarja 2010

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

([16]) V tesnem sodelovanju z agencijo EU za nadzorovanje meja na kopnem Frontex.